

สิ่งเสพติดและกฎหมายที่ควรรู้

สิ่งเสพติดและกฎหมายที่ควรรู้

ในปัจจุบันนอกจากสารเสพติดแล้ว สิ่งที่ยาวชนและประชาชนเริ่มเสพติดกันอย่างรุนแรงก็คือเกมและอินเทอร์เน็ต โดยเริ่มเสพติดกันอย่างมากในระยะ 4-5 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ผิดกฎหมาย แต่ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องเดือดร้อน (แม้กระทั่งร้านที่เปิดกิจการดังกล่าว) เพราะเกิดมีการทำร้ายร่างกายในสถานที่นั้นอยู่บ่อย ๆ แต่ในที่นี้เราจะกล่าวถึงสิ่งผิดกฎหมายและสิ่งกฏหมายระบุหรือจำกัดขอบเขตของการเสพไว้โดยเฉพาะ คือสารเสพติดหรือยาเสพติด

1. ความหมายของสารเสพติด

สารเสพติดหรือยาเสพติด หมายถึงสารใดก็ตามที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติหรือสารที่สังเคราะห์ขึ้น เมื่อนำเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีกิน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยวิธีการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังจะทำให้เกิดการเสพติดได้หากใช้สารนั้นเป็นประจำทุกวันหรือวันละหลาย ๆ ครั้ง และผู้เสพนั้นจะมีอาการ ดังนี้

- 1) เกิดอาการดี้อยาหรือต้านยา และเมื่อติดแล้วต้องการใช้สารนั้นในปริมาณมากขึ้น
- 2) เกิดอาการขาดยา ถอนยา หรืออยากยาเมื่อใช้สารนั้นเท่าเดิม ลดลง หรือหยุดใช้
- 3) มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา
- 4) สุขภาพร่างกายทรุดโทรมลง เกิดโทษต่อตนเอง ครอบครัว ผู้อื่น ตลอดจนสังคมและ

ประเทศชาติ

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) ได้ให้ความหมายของยาเสพติดให้โทษว่า หมายถึงสารใดก็ตามเมื่อรับเข้าสู่ร่างกายแล้วโดยการกิน ฉีด สูบหรือดม แล้วจะทำให้มีผลต่อจิตใจและร่างกายของผู้ใช้สารนี้ โดยจะต้อง

- 1) เสพอยู่เสมอเพราะเกิดความต้องการทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรง
- 2) เพิ่มปริมาณของยาเสพติดมากขึ้นเรื่อย ๆ
- 3) เมื่อถึงเวลาเสพแล้วไม่ได้เสพจะมีอาการอยากยา
- 4) สุขภาพจะทรุดโทรมลง

ภาพ ผลของการเสพยา

จากการสำรวจความเห็นกลุ่มของตัวอย่างที่เป็นเด็กและเยาวชนอายุ 12-24 ปีในพื้นที่ 17 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 12,253,191 คน ระหว่างวันที่ 15 สิงหาคม-14 กันยายน 2554 ของเอแบคโพล พบว่าเด็กและเยาวชนร้อยละ 20.7 สูบบุหรี่ โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 15 ปี และผู้สูบบุหรี่ครั้งแรกมีอายุต่ำสุด คือ 5 ขวบ ขณะเดียวกันเด็กและเยาวชนร้อยละ 35 ดื่มเหล้า โดยอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 16 ปี และผู้ดื่มเหล้าครั้งแรกมีอายุต่ำสุด คือ 4 ขวบ โดยกลุ่มเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเรื่องแฟนหรือคูรักรักมีโอกาสสูบบุหรี่และดื่มเหล้ามากกว่ากลุ่มอื่น 3 เท่า และหันไปพึ่งยาเสพติดมากกว่า 3 เท่า

เมื่อเปรียบเทียบกลุ่มที่มีปัญหาและไม่มีปัญหาชีวิตด้านต่าง ๆ พบว่ากลุ่มที่มีปัญหาด้านการเรียนมีโอกาสสูบบุหรี่และดื่มเหล้าสูงเป็น 2 เท่า และมีโอกาสเสพยาเสพติดมากกว่า 1 เท่า กลุ่มที่มีปัญหาด้านการเงินมีโอกาสดื่มเหล้าสูงเป็น 2 เท่า และมีโอกาสเสพยาเสพติดมากกว่า 2 เท่า กลุ่มที่มีปัญหาครอบครัวมีโอกาสสูบบุหรี่และดื่มเหล้ามากกว่า 2 เท่า และหันไปใช้สารเสพติดมากกว่า 2 เท่า กลุ่มที่มีปัญหาเรื่องแฟนหรือคูรักรักมีโอกาสสูบบุหรี่และดื่มเหล้ามากกว่า 3 เท่า และหันไปพึ่งสารเสพติดมากกว่า 3 เท่า

ขณะเดียวกันในรอบ 3 เดือน พบว่าประมาณการจำนวนเด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษาที่ใช้สารเสพติดประเภทต่าง ๆ ทั่วประเทศไม่นับรวมเหล้าและบุหรี่มีจำนวนทั้งสิ้น 1,715,447 คน จำแนกเป็นตัวสารต่างพบว่า เสพกัญชามากที่สุด คือ 894,483 คน โดยอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 17 ปี รองลงมา คือ ยาบ้า มีจำนวน 649,419 คน โดยอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 17 ปี และผู้เสพยาบ้าครั้งแรกมีอายุต่ำสุด 7 ขวบ และอันดับที่ 3 คือยาไอซ์มีจำนวน 563,647 คน มีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 16 ปี

นอกจากนี้สถาบันธัญญารักษ์ซึ่งเป็นที่รักษาและบำบัดผู้ติดสารเสพติดที่ใหญ่ที่สุดได้รวบรวมจำนวนและร้อยละของผู้ป่วยทั้งหมดที่เสพยาบ้าและเสพร่วมกับยาอื่น ๆ ประจำปี พ.ศ. 2553 ที่ทำการรักษาในสถาบันธัญญารักษ์ พบว่า เพศชายเสพยาบ้ามากกว่าเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 81.23 ส่วนใหญ่ร้อยละ 27.20 อายุระหว่าง 15-19 ปีว่างงานหรือไม่มีอาชีพ มากที่สุดร้อยละ 47.86 สาเหตุของการใช้สารเสพติดมากที่สุดร้อยละ 46.87 คือ เพื่อนชวนและการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษามากที่สุดร้อยละ 62.60

จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าเยาวชนไทยติดสารเสพติดมากจนน่าเป็นห่วง เราจึงควรช่วยป้องกันปัญหานี้อย่างจริงจัง

2. ประเภทของยาเสพติด

ยาเสพติดแบ่งได้ 5 ประเภท ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องระบุชื่อยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2561 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ดังนี้

- 1) ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (ให้โทษร้ายแรง) เช่น ยาบ้า เฮโรอีน แอมเฟตามีน เป็นต้นมา ประเภทนี้ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์
- 2) ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 (ประเภททั่วไป) เช่น มอร์ฟีน โคเคอีน เพกทีน เมทาโดน ผีน เป็นต้น ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้มีประโยชน์ทางการแพทย์แต่ก็มีโทษมาก ดังนั้นจึงต้องใช้อย่างไ้ความ

ควบคุมของแพทย์ และใช้เฉพาะในกรณีที่จำเป็นเท่านั้น

3) ยาเสพติดให้โทษประเภท 3 (มีประเภททั่วไปผสมอยู่ด้วย) เป็นยาสำเร็จรูปที่ผลิตขึ้นตามที่ได้รับอนุญาตจากกระทรวงสาธารณสุขแล้ว มีจำหน่ายตามร้านขายยา เช่น ยาแก้ไอที่มีตัวยาโคเดอีน หรือยาแก้ท้องเสียที่มีตัวยาไดเฟนออกซิน เป็นต้น ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้มีประโยชน์ทางการแพทย์และมีโทษน้อยกว่ายาเสพติดให้โทษอื่น ๆ

4) ยาเสพติดให้โทษประเภท 4 (เป็นสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติด) เป็นน้ำยาเคมีที่นำมาใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษประเภท 1 และ 2 เช่น น้ำยาเคมีอะเซติก แอนไฮไดรด์ อะเซติส คลอไรด์ เอทิลีน ไดอะเซเตต โกลเมทริน เป็นต้น ยาเสพติดให้โทษประเภทนี้ส่วนใหญ่ไม่มีการนำมาใช้ประโยชน์ในการบำบัดรักษาอาการของโรค

5) ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 ยาเสพติดให้โทษที่ไม่เข้าอยู่ในประเภท 1 ถึง 4 มี 4 รายการ คือ กัญชา พืชกระท่อม พืชฝิ่น ทุกส่วนของพืชกัญชา ทุกส่วนของพืชกระท่อม และพืชเห็ดขี้ควาย

ภาพ ยาเสพติด 5 ประเภท

- ยาเสพติดประเภทกดประสาท ได้แก่ ฝิ่น มอร์ฟีน เฮโรอีน สารระเหย และยา
กลุ่มประสาท
- ยาเสพติดประเภทกระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน กระท่อม และ โคคาอีน
- ยาเสพติดประเภทหลอนประสาท ได้แก่ แอลเอสดี ดีเอ็มพี และ เห็ดขี้ควาย
- ยาเสพติดประเภทออกฤทธิ์ผสมผสาน กล่าวคือ อาจกดกระตุ้น หรือ หลอน
ประสาทได้พร้อม ๆ กัน ตัวอย่างเช่น กัญชา

3. ยาเสพติดที่ควรทราบ

1) ยาบ้า อยาากลุ่มแอมเฟตามีน (Amphetamines) ซึ่งมีหลายตัว เช่น Dextroamphetamine, Methamphetamine เรียกกันแต่เดิมว่า “ยาม้า” ยานี้เคยใช้เป็นยา รักษาโรคอยู่บ้างในอดีต สำหรับผู้ป่วยที่เป็นโรคผล็อยหลับโดยไม่รู้ตัว (Narcolepsy) เด็กที่ไม่ชอบอยู่นิ่ง ขาดความตั้งใจ และสมาธิในการเรียน (Attention Deficit Disorder) และผู้ที่ต้องการลดน้ำหนัก

แต่ปัจจุบันไม่ค่อยนำมาใช้กันแล้ว ยาบ้ามีประวัติที่มายาวนาน โดยสังเคราะห์ได้กว่าหนึ่งร้อยปีแล้ว ในสมัยสงครามโลกครั้งที่สองใช้กระตุ้นความกล้าหาญ และความอดทนของทหารทั้งสองฝ่าย โดยประมาณกันว่ามีการใช้ยาบ้ากว่า 72 ล้านเม็ด ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สอง แม้กระทั่งฮิตเลอร์ก็ฉีดยาบ้าแทบทุกวัน หลังสงครามการใช้ยาบ้าจึงเริ่มแพร่ขยายออกไปสู่สังคม สาเหตุที่เคยเรียกว่า ยาม้า สันนิษฐานได้หลายแง่บ้างว่าคงมาจากการที่เคยนำไปใช้กระตุ้นม้าแข่งให้วิ่งเร็วและอดทน บ้างว่าเนื่องจากทำให้ผู้ใช้ยาคึกคะนองเหมือนม้า อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนมาเรียกเป็นยาบ้า ก็เพื่อจะเน้นความเป็นพิษของยา ซึ่งเมื่อใช้มากเกินไปขนาดหรือใช้ติดต่อกันนาน ๆ จะทำให้ผู้ใช้ยามีลักษณะเหมือนคนบ้า และเนื่องจากกระบวนการสังเคราะห์สารนี้ไม่ซับซ้อน ปัจจุบันจึงมีการลักลอบสังเคราะห์ กันอยู่ในประเทศไทย

แอมเฟตามีน มีลักษณะเป็นผงผลึกสีขาว ไม่มีกลิ่น มีรสขมนิดๆโดยทั่วไปที่มีจำหน่าย มักจะมีลักษณะเป็นเม็ดเล็กเม็ดกลมแบน อาจพบลักษณะเป็นรูปสามเหลี่ยม รูปหัวใจ มีสีขาว เหลือง น้ำตาล สีฟ้า หรือหลากสีในเม็ดเดียว และมักมีเครื่องหมายรูปหัวม้า หรือคำว่า LONDON

2) ยาไอซ์ ถูกจัดในกลุ่มของเมทแอมเฟตามีน เป็นยาเสพติดที่มีฤทธิ์กระตุ้นประสาทเป็นยาเสพติดให้โทษประเภทที่ 1 เป็นยาเสพติดที่มีผู้เสพติดสูงเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศไทย รูปพรรณของยาไอซ์ มีลักษณะเป็นก้อนผลึกใสเหมือนน้ำแข็ง ดังนั้นจึงเป็นที่มาของชื่อ ไอซ์ (Ice) เป็นยาเสพติดที่มีราคาแพงถึงกรัมละ 2,000 – 3,000 บาท ผู้เสพส่วนใหญ่จึงเป็นกลุ่มวัยรุ่นที่มีเงิน โดยจะเปิดห้องจัดปาร์ตี้เฉพาะกลุ่ม และระบาดในหมู่คนที่วัยกลางคืนอีกด้วย จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่คุณจะเคยเห็นข่าว ดาราหรือคนที่มีชื่อเสียงถูกจับกุมเนื่องจากการเสพยาไอซ์ และยังมีข่าวเน็ตไอดอลผู้หญิงที่ถูกจับที่ให้เหตุผลว่าเสพยาไอซ์เพราะอยากผอม

3) ยาอีหรือยาเลิฟ ชื่อเรียกตามกระแสนิยม เช่น ยาเลิฟ (Love drug หรือ Love Pills) ยา กอด (Hug Pills) ยาหัวสาย ชื่อยาอี ย่อจาก “เอ็กстаซี” (ecstasy) ยานี้เป็นอนุพันธ์ของ methamphetamine หรือย่อคือ MDMA จัดเป็นยาเสพติดให้โทษชนิดร้ายแรงประเภท 1 ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ส่วนใหญ่เป็นเม็ด กลมแบน ผิวเรียบและมีสัญลักษณ์บนเม็ดยา เช่นกระต่าย, ค้างคาว, นก, P.T. ฯลฯ

เป็นยาที่แพร่ระบาดในกลุ่มวัยรุ่นที่ชอบเที่ยวกลางคืน เสพโดยการรับประทานเป็นเม็ด และมักเสพร่วมกับการดื่มสุรา ออกฤทธิ์ภายใน เวลา 45 นาทีและฤทธิ์ยาอยู่ในร่างกายนานประมาณ 6-8 ชั่วโมง มีฤทธิ์

สูงสุดภายในเวลา 1-5 ชั่วโมง จะถูกขับถ่ายออกจากร่างกายทางปัสสาวะโดยที่ภาวะความเป็นกรดของปัสสาวะช่วยเร่งการขับถ่ายออกให้ได้เร็วขึ้น โดยปกติยาอีและยาเลิฟจะถูกกำจัดออกจากร่างกายได้หมดภายใน 1 ถึง 2 วัน

ผลข้างเคียงของยา คือ มีอาการคลื่นไส้ อาเจียน กล้ามเนื้อเกร็งตัวทำให้ปวดกรามมาก บดฟันตนเอง สายตาพร่า เหนื่อไหล่และมีอาการร้อนวูบวาบไปตามตัว ปวดศีรษะ ตากระตุก อาการข้างเคียงนี้อยู่นานถึง 24 ชั่วโมง

4) สุราและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เครื่องดื่มทุกประเภทที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ผสมอยู่ ซึ่งได้จากการนำวัตถุดิบที่มีส่วนประกอบของน้ำตาลมาหมักและเติมยีสต์ลงไปกินน้ำตาลและเปลี่ยนให้กลายเป็นแอลกอฮอล์ที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น สุรา เบียร์ บรั่นดี ไวน์ กระแช่ วิสกี้ น้ำตาลเมา

เมื่อดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์จะเกิดการดูดซึมและกระจายตามอวัยวะต่างๆในร่างกาย ดังนี้

(1) แอลกอฮอล์จะเข้าไปทำลายสมอง

(2) แอลกอฮอล์ปริมาณเพียงเล็กน้อยที่ถูกขับออกทางลมหายใจ

(3) แอลกอฮอล์ถูกดึงดูดซึมเข้าสู่กระแสเลือด และกระจายตามอวัยวะ และส่วนต่างๆของร่างกาย เช่น กระเพาะอาหาร ลำไส้เล็ก ตับ

(4) แอลกอฮอล์โดยส่วนมากจะถูกเผาผลาญที่ตับ ซึ่งในขณะเดียวกันแอลกอฮอล์ก็จะทำลายตับด้วย ทำให้เกิดโรคและร่างกายเจ็บป่วย

ฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ต่อการกดประสาท

ระยะที่ 1 ออกฤทธิ์ต่อสมองโดยตรงโดยไปกดประสาทส่วนที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับความคิด ซึ่งจะทำให้มีความรู้สึกสบายใจ คลายกังวล จึงทำให้ผู้ดื่มรู้สึกว่าเป็นสิ่งที่ดี ขจัดความเครียดได้ ซึ่งนับว่าเป็นการคิดที่ผิด เพราะนั่นเป็นผลที่เกิดจากฤทธิ์ของแอลกอฮอล์กดประสาทไว้ชั่วคราว

ระยะที่ 2 ออกฤทธิ์ต่อสมองส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวและการพูด ทำให้ประสาทการรับรู้ช้ากว่าปกติ ทำให้พูดไม่ชัด เคลื่อนไหวได้ไม่ดี ใช้อวัยวะภายนอกทำตามความต้องการได้ช้ากว่าปกติ ในระยะนี้ถือว่าเริ่มเมาแล้ว

ระยะที่ 3 ออกฤทธิ์ที่ศูนย์ควบคุมการหายใจ โดยจะไปกดสมองส่วนที่ควบคุมการหายใจ ทำให้หายใจไม่สะดวก เกิดอาการไม่รู้สึกตัวหรือหมดสติ

พิษของแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะและระบบในร่างกาย

(1) ทำให้เซลล์สมองเสื่อม พบว่าผู้ติดสุราจะมีการฝ่อลีบของสมองส่วนที่มีผลต่อการเสื่อมทางจิตหลายประการ เช่น ความจำเสื่อม ขาดความรับผิดชอบ เมื่อเป็นมากเกิดประสาทหลอน หูแว่ว หลงผิด หวาดระแวง คลุ้มคลั่ง นอกจากนี้แอลกอฮอล์ยังมีฤทธิ์กดประสาทโดยกดศูนย์ควบคุมระบบต่างๆ เช่น กดศูนย์หัวใจ และศูนย์ควบคุมการไหลเวียนของโลหิตในสมองทำให้ถึงแก่ชีวิตได้พิษต่อระบบเผาผลาญและ

ต่อมไร้ท่อ

(2) ทำให้เกิดน้ำตาลในเลือดสูง หรือมีอาการของเบาหวานได้ เนื่องจากมีการทำลายเซลล์ของตับอ่อน หรือในทางตรงข้ามทำให้น้ำตาลในเลือดต่ำ หากดื่มติดต่อกันโดยไม่รับประทานอาหาร 2-3 วัน

(3) พิษต่อตับ ทำให้เกิดไขมันในตับและเซลล์ของตับจะตาย ถ้าเป็นเรื้อรังจะกลายเป็นตับแข็งในที่สุดพิษต่อตับอ่อน แอลกอฮอล์มีผลทำให้น้ำย่อยของตับอ่อน และเอนไซม์ของตับอ่อนเพิ่มขึ้น ทำให้ตับอ่อนอักเสบ

(4) พิษต่อกระเพาะอาหาร ทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารและลำไส้ ถ้าแอลกอฮอล์มีปริมาณความเข้มข้นสูงจะทำให้เยื่อบุกระเพาะอาหารอักเสบ ถ่ายอุจจาระดำ บางรายอาจมีการฉีกขาดของเยื่อหลอดอาหารตอนปลายต่อกระเพาะ ซึ่งเกิดจากการอาเจียนหรือขย้อนอย่างรุนแรง และอาจจรรู้สึกเจ็บบริเวณยอดอก

(5) พิษต่อกระดูก ทำให้กระดูกผุ นอกจากนั้นแอลกอฮอล์ทำให้มีอาการข้ออักเสบชนิดหนึ่งที่เรียกว่า “โรคเกาต์ (Gout)”

(6) พิษต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด แอลกอฮอล์ทำให้หลอดเลือดขยาย หน้าแดง รู้สึกอบอุ่น ถ้าอยู่ในที่มีอากาศเย็น เนื่องจากร่างกายไม่สามารถปรับตัวเพื่อเก็บความร้อนได้และแอลกอฮอล์มีผลต่อกล้ามเนื้อหัวใจทำให้การบีบตัวของกล้ามเนื้อหัวใจลดลง

(7) พิษต่อลำไส้เล็ก ทำให้เยื่อบุลำไส้เล็กส่วนต้นอักเสบ และทำให้ความดันของหูรูดของท่อน้ำดีที่มาเปิดเข้าสู่ลำไส้เล็กส่วนต้นสูงขึ้น เป็นสาเหตุให้น้ำดีจากตับ และน้ำย่อยจากตับอ่อนออกมาช่วยในการย่อยอาหารได้ลำบากทำให้เกิดอาการท้องอืด การดูดซึมอาหารลดลง

(8) พิษต่อทารกในครรภ์ มารดาที่ดื่มสุราในระยะก่อนหรือระยะตั้งครรภ์ จำทำให้มีการส่งผ่านแอลกอฮอล์ไปยังทารกในครรภ์ได้โดยผ่านทางรกจะทำให้ทารกเกิดความพิการทางร่างกายและสมอง

5. บุหรี่

เป็นสิ่งเสพติดอย่างอ่อนที่ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศ ซึ่งทำรายได้แก่ผู้ผลิตและรัฐบาลจำนวนมาก แต่บุหรี่ถือว่าเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้เกิดโรคร้ายแรงหลายอย่างของระบบทางเดินหายใจ หัวใจ และระบบหมุนเวียนโลหิต พิษของบุหรี่เป็นฤทธิ์ผสมของสารพิษต่างๆ ในควันควันบุหรี่ที่สูดดมเข้าทางปาก และ จมูก คนที่ติดบุหรี่ที่โอกาสเป็นมะเร็งที่ปอด ปาก หลอดลม กระเพาะปัสสาวะ หรือที่ตับอ่อน เสี่ยงต่อการเป็นโรคหัวใจมากกว่าคนที่ไม่สูบบุหรี่ และอาจมีอันตรายต่อทารกในครรภ์ และผู้ที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียงด้วย

ควันบุหรี่ประกอบด้วย

ควันบุหรี่มาจากการเผาไหม้ของใบยาสูบ กระดาษขมวน และสารบางอย่างที่เติมลงไปในบุหรี่ จากการเผาไหม้ ที่มีอุณหภูมิค่อนข้างสูง คืออุณหภูมิของบุหรี่ ณ จุดที่กำลังเผาไหม้จะสูงถึง 900 องศาเซลเซียส และ

จะมีอุณหภูมิลดลง เมื่อออกจากกันกรองเข้าสู่ปาก ที่อุณหภูมิประมาณ 30 องศาเซลเซียส แต่เมื่อบุหรีเหลือประมาณ 1 นิ้ว อุณหภูมิของควันที่เข้าปาก เพิ่มขึ้นเป็น 50 องศาเซลเซียส ควันบุหรีที่เกิดจากการเผาไหม้บุหรีนั้น แบ่งได้ 2 ประเภทคือ

- 1) ควันที่สูบ (Mainstream)
- 2) ควันบุหรีที่เผาไหม้โดยไม่ได้สูบ (Side stream)
- 3) ควันบุหรีทั้งส่วนนี้จะประกอบด้วยสารเคมีที่คล้ายคลึงกันแต่จะมีปริมาณที่แตกต่างกัน

โดยทั่วไปแล้วพบว่า มี สารเคมีที่อยู่ในควันบุหรีที่ไม่ได้สูบโดยตรง มากกว่าส่วนที่ผ่านบุหรีเข้าสู่ปาก เพราะได้ที่การกรองด้วยเส้นยาสูบและกันกรอง ในบุหรีก่อนเข้าสู่ปากของผู้สูบบุหรี ดังนั้นผู้ที่อยู่ใกล้ซิดผู้สูบบุหรี ฟังตระหนักไว้ว่า ท่านมีโอกาสได้รับสารพิษจากควันบุหรี มากกว่าผู้สูบ 2-5 เท่า สารเคมีต่างๆที่ออกมากับควันบุหรีมีมากไม่ต่ำกว่า 3,800 ชนิด แต่ที่ทราบคุณสมบัติทางชีวเคมีแล้วมีเพียงไม่กี่ชนิด สารเหล่านี้อยู่ในสถานะทั้งที่เป็นอนุภาคเล็ก ๆ ก๊าซ ของเหลว และน้ำมันดิน ได้แก่

(1) นิโคติน เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายน้ำมัน ไม่มีสี ร้อยละ 95 ของนิโคติน ที่เข้าสู่ร่างกายจะไปจับอยู่ที่ปอด บางส่วนจับอยู่ที่เยื่อหุ้มริมฝีปาก และบางส่วนถูกดูดซึมเข้ากระแสเลือด มีผลโดยตรงต่อต่อมหมวกไต ทำให้มีการหลั่งสารเอพิเนฟริน ก่อให้เกิดภาวะความดันโลหิตสูง หัวใจเต้นเร็ว หลอดเลือดแดงหดตัว และอาจหัวใจวายได้ มีการเพิ่มของไขมันในเลือด เส้นเลือดในสมองตีบ และอาจทำให้เกิดแผลในกระเพาะอาหารได้

(2) ทาร์ (น้ำมันดิน) มีลักษณะเป็นละอองของเหลวเป็นยางสีน้ำตาลเข้มคล้ายน้ำมันดิบร้อยละ 50 ของทาร์จะจับอยู่ที่ปอด ทำให้เซลล์ของปอดไม่สามารถเคลื่อนไหวได้ตามปกติ เมื่อรวมตัวกับฝุ่นที่สูดเข้าไปจะยังอยู่ในถุงลมปอด ทำให้เกิดการระคายเคือง เป็นสาเหตุของการไอเรื้อรัง ก่อให้เกิดมะเร็งปอด และถุงลมโป่งพอง

(3) สารจำพวกกรดและฟีนอล ทำให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อบุผิว และรบกวนการทำงานของขนเล็ก ๆ ในจมูก

(4) สารจำพวกอัลดีไฮด์และคีโตน สารเหล่านี้ก่อให้เกิดการระคายเคืองต่อเยื่อบุผิวของระบบทางเดินหายใจ

(5) สารจำพวกโพลีไซคลิกอะโรมาติกไฮโดรคาร์บอน ตัวที่พบมากที่สุดในวันบุหรีคือ เบนโซ-(เอ)-พัยรีน ซึ่งเป็นสารก่อมะเร็งอย่างร้ายแรง

สารจำพวกก๊าซต่าง ๆ ได้แก่

- คาร์บอนมอนอกไซด์ เป็นก๊าซที่มีความเข้มข้นมากในวันบุหรีเกิดจากการเผาไหม้ของใบยาสูบ จะขัดขวางการลำเลียงออกซิเจนของเม็ดเลือดแดง ทำให้ผู้สูบบุหรีได้รับออกซิเจนน้อยลงกว่าปกติ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10-15 ทำให้หัวใจต้องเต้นเร็วกว่าปกติ เพื่อสูบน้ำออกให้เพียงพอ มีการปวดหัว คลื่น

ไส้ กล้ามเนื้อแขนและขาไม่มีแรง

- ไนโตรเจนไดออกไซด์ เป็นสาเหตุสำคัญของโรคถุงลมโป่งพอง เพราะทำลายเยื่อหุ้มหลอดลมส่วนปลาย และถุงลม

- แอมโมเนีย มีฤทธิ์ระคายเคืองเนื้อเยื่อ ทำให้แสบตา แสบจมูก หลอดลมอักเสบ เกิดอาการไอ และมีเสมหะมาก

- ไฮโดรเจนซัลไฟด์ เป็นก๊าซที่ก่อให้เกิดอาการไอ มีเสมหะ และหลอดลมอักเสบเรื้อรัง

อันตรายของควันบุหรี่ต่อสุขภาพร่างกาย

- 1) มองเสื่อมสมรรถภาพ เห็นลมหมดสติ เส้นเลือดสมองแตก เพราะการสูบบุหรี่ ทำให้เกิดการสะสมของคลอเรสเตอรอล และเกิดการอุดตันของเส้นเลือดที่ไปสู่สมอง
- 2) หน้าเหี่ยวง่น แก่เร็ว
- 3) โรคหืดหอบ ฟันดำ และกลิ่นปาก
- 4) ไอเป็นเลือด ไอเรื้อรัง ผอมลง ซึ่งเป็นอาการของโรคมะเร็งปอด
- 5) เหนื่อยง่าย หอบ แน่นหน้าอก ซึ่งเป็นอาการของโรคถุงลมโป่งพอง
- 6) หัวใจขาดเลือด กล้ามเนื้อหัวใจตาย หัวใจวาย เกิดจากการสะสมของคลอเรสเตอรอล ทำให้เกิดการอุดตันของเส้นเลือด อันเป็นอุปสรรคต่อการส่งเลือดไปเลี้ยงหัวใจ และอวัยวะต่างๆ ของร่างกาย
- 7) เล็บเหลือง นิ้วเหลือง
- 8) นิ้วเป็นแผลเรื้อรัง นิ้วงอ เกิดจากหลอดเลือดตีบตัน ขาดเลือดไปเลี้ยง
- 9) ท้องแน่น อืด เบื่ออาหาร
- 10) เสื่อมสมรรถภาพทางเพศ